VJESNIK BISKUPIJE ĐAKOVAČKE BR. 12/1951

kardinala, mnogih prelata i učenjaka, kao i silnog broja učesnika. Sutradan prije podne počeli su posebni kongresi, svaki u svojoj velikoj dvorani, držali svoje sjednice, koje su se nazivale sjednice posebnih sekcija. I mi smo Hrvati imali svoju, i braća Slovenci, što je svratilo na se osobitu pozornost međunarodnog mnoštva. Te sjednice sekcija držane su svako prije podne od 24. do 26. listopada, a poslije podne su bile plenarne sjednice čitavog kongresa. Tako prva tri dana. Četvrtog i petog (27. i 28. X.) prije podne izaslanici pojedinih sekcija izvješćuju pred čitavim kongresom, što su njihove sekcije u svojim posebnim sjednicama raspravljale i zaključile.

Poslije podne 27. opet je plenarna sjednica, a 28. svečana završna sjednica mariološkog kongresa. — Sutradan, u nedjelju, bila je svetkovina Krista Kralja. Ujutro su vršene crkvene svečanosti, a onda je u veličanstvenoj crkvi Sv. Marije Anđeoske, u prisutnosti dvaju kardinala, brojnih prelata, svećenika i bezbroja vjernika, sam predsjednik Središnjeg Odbora za Svetu godinu otvorio VIII. marijanski međunarodni kongres. Kongres je 30. X. držao svoje sjednice pod predsjedanjem O. Balića, kojega je zamjenjivao Preč. General Perantoni u slučajevima, kad je on morao prisustvovati velikoj bogoslovskoj raspravi, koju su u isto doba držali prvi svjetski učenjaci u drugoj dvorani.

Posljednji dan, 31. X., posvećen je prije podne sjednicama i raspravama, a poslije podne je priređena veličanstvena *procesija* sa najslavnijom Gospinom čudotvornom Slikom u Rimu. Slika se štuje u glavnoj Gospinoj crkvi u Rimu: Sv. Marija Velika, i pred njom je 3. IV. 1899. prikazao svoju sv. Misu sadašnji Sv. Otac. Tu dragu Sliku prenijeli su u drugu Gospinu veliku crkvu Aracaeli, odakle su je u neopisivom slavlju stotine tisuća vjernika svih jezika i naroda otpratile u najsvečanijoj procesiji, što se može zamisliti, na trg Sv. Petra. Tu je onda pod vodstvom samoga Sv. Oca Pija XII. obavljena neopisivo lijepa i do suza ganutljiva pobožnost Božjoj i našoj Majci.

Sutradan je na tom istom trgu izvršeno svečano Proglašenje Dogme o Marijinu Uznesenju na nebo s dušom i tijelom: najveći događaj Svete Godine 1950., koja je doista bila i ostaje i Marijina godina, jedna od najslavnijih Marijinih godina u povijesti Crkve...

2. studenoga sazvao je Sv. Otac na svečani sastanak sve Biskupe, koji su onih nezaboravnih dana bili u Rimu: sastanak, kakav se nije sastao sve od vremena velikog Vatikanskog Sabora! Taj dan je bio i najveći triumf O. Balića i svih učesnika velikog Mariološko-marijanskog međunarodnog kongresa. Sv. Otac, u svojoj bezgraničnoj dobroti, htio je tim odvažnim učesnicima, koji nisu žalili ni truda ni žrtve, da u srcu kršćanstva, Papinu gradu, posvjedoče svoje katoličko uvjerenje i svoju ljubav prema Mariji i Marijinu Papi, htio im je — kažem — pružiti nepobitan dokaz svoje ljubavi i svoje — harnosti: dopustio im je, da mogu prisustvovati i oni tome sastanku Vrhovnog Učitelja i Učeće Crkve! Jedini slučaj u novijoj povijesti...

Sjajne perspektive...

Nije moguće ama ni u najkraćem obliku iznijeti sve divno, što se reklo i vidjelo i zbivalo onih svetih i blagoslovljenih dana u Rimu u vezi s velikim Kongresom, o kojemu govorimo: naša je knjiga posvetila samo najnužnijim podacima preko 250 stranica! A još će desetak debelih svezaka trebati, da se iznese i prikaže sav bogati rad njegov.

Ja bih želio još istaknuti samo dva zamašna zaključka dvostrukog Marijina kongresa Svete Godine 1950. Prvi je, da se u svakom katoličkom narodu osnuje — gdje ga još nema — *Mariološko društvo* učenjaka bogoslova za promicanje sve boljeg upoznavanja Marije, koju je ovaj veliki kongres pod geslom, što mu ga je u prvoj sjednici dao O. Balić — Alma Socia Christi — nastojao što više proslaviti i Njezine veličine prikazati. Kod nas Hrvata nema još takva društva...

Drugi je: 1954. držat će se u Rimu *II. internacionalni mariološki kongres* u proslavu prve stogodišnjice proglašenja dogme o Bezgrešnom Začeću. A da bi taj i drugi slični kongresi što bolje uspjeli, predloženo je, da se u Rimu osnuje trajni *Međunarodni Marijanski Odbor*, koji će promicati održavanje marijanskih kongresa.

Nema sumnje, da će pri svim osnovama i naumima lavski dio pasti na neumorni rad i revnost i opet — našega domoroca O. Balića. To je, mogli bismo reći, već kao njegov osobiti privilegij, da se ništa veliko ne može danas učiniti u promicanju Marijine slave, da i on tu ne sudjeluje, i to među prvima i najzaslužnijima...

Eno, već je najavio novu Biblioteku, kao plod ovoga Kongresa: Bibliotheca mediationis, kojoj je prvi svezak po svoj prilici već izišao, dok ja ovo pišem...

Sve je to lijepo i zaslužno! I mi ne možemo nego zaželjeti neumornom i vrijednom Ocu pun uspjeh u svemu kao i dosada!

Ipak, ako ovi reci dođu do očiju dragom Ocu Karlu, neka je dopušteno starom njegovu profesoru izraziti jednu vruću želju:

Kako bi bilo, da ovaj rad oko izdavanja njegovih osam Biblioteka, i rad oko novih kongresa, koji bi se imali pridružiti k onim dvadesetak, većih i manjih, što ih je on organizirao kao i taj prošle godine slavni Kongres kongresa, — kako bi bilo, velim, da on taj rad, koliko je samo moguće, prepusti svojim učenicima i suradnicima, a on da svu svoju poslovičnu marljivost, ustrajnost i energiju posveti svojoj Komisiji za izdavanje Duns Skotovih djela?..

Predviđeno je pedeset (!) in quarto svezaka toga kritičkog izdanja! Budu li oni izlazili istim tempom kao i prva dva — dvanaest godina! — eto puna trivijeka... Tko će to dočekati? Već je prošla godina, a treći svezak nije izišao, dok sam se ja uzdao, da će barem po dva izlaziti svake godine: u tom slučaju tri bi se vijeka svela na 25 godina. Dakako, ni u tom slučaju, ja posljednjeg sveska ne ću dočekati, ali ga može dočekati O. Balić i mogu ga dočekati njegovi suradnici-učenici. I evo moje vruće želje: neka se oni dadu svim žarom samo na taj posao, pa do kraja 1954. — i to će biti najljepša među proslavama stogodišnjice proglašenja dogme Neoskvrnjenog Začeća — da iziđe barem desetak svezaka najslavnijeg njezina pobornika i apostola...

(Svršetak)

Sv. Ignacije iz Lakoni

21. X. o. g. proglašen je svetim kapucinski brat laik Ignacije iz Lakoni na talijanskom otoku Sardiniji. Rodio se 18. XII. 1701. Na krstu je dobio ime Franjo, Ignacije, Vinko. Roditelji su mu bili Matija Codello-Peis i Ana Sanna. Oni su uzgojili u Božjem strahu devetero djece. Ignacije je bio drugo.

Majka je pred porodom obećala, da će — bude li dijete muško, — dati ga u franjevačko-kapucinski red, koji je ona vrlo cijenila. Dječak se još od najranije dobi odlikovao dobrotom i pobožnošću, pa su ga nazivali malim svecem.

Kao pastirče je običavao po uzoru franjevačkih svetaca Paskala i Feliksa iz Kantaliče slušati svaki dan sv. Misu i često primati svetu Pričest. Rado je postio. Kad mu je bilo 17 godina bio je miljenik cijeloga sela, a ponos i nada svojih roditelja. Nadali su se, da će postati ugledan i vješt gospodar. Bog je međutim imao s njime druge osnove. On je htio, da mladić ispuni majčin zavjet. Pa kad se sam nije na to odlučio, On ga je potaknuo posebnim događajima. Jednom teško oboli. Tom zgodom načini, potaknut nutarnjim nadahnućem, zavjet, da će stupiti u kapucinski red, ako ozdravi. I odmah je potpuno ozdravio. U red ipak nije stupio. Dvije godine kasnije jahao je na vrlo mirnom konju. Na jednom veoma opasnom mjestu konj se preplaši i izgledalo je, da ga nosi u smrt. U smrtnom strahu ozbiljnije obnovi zavjet ulaska u kapucinski red. Konj se zaustavi kao na zapovijed. Kad je stigao kući, ispripovjedi slučaj i zamoli oca, da ga povede kapucinima u grad Kaljari. To je bilo 1. X. 1721. Imao je 20 godina.

Kad je zamolio provincijala, da ga primi u red, on ga je odbio radi slabašnog zdravlja. On se ipak nije dao smesti u prvim poteškoćama. Preko oca se obratio na nekog velikog prijatelja reda. Njegovim posredovanjem bio je primljen u red dne 10. XI. 1721. U redu je dobio ime Ignacije.

U novicijatu (t. j. u godini kušnje) bio je svima za uzor. U novicijatskoj kući imali su kip Bezgrješne. Ignacije je pred tim kipom ponizno i pouzdano častio Bezgrješnu. Zapisnici za proglašenje svetim vele, da je kip znao oživjeti i s njime razgovarati. Jednom je prolazeći pred njim zavapio: „Pemozi mi Gospo, jer više ne mogu!“ Ona mu je na to odgovorila: „Uzdaj se! Promatraj gorku muku moga Sina pa trpi i ti postojano“.

Iza novicijata je položio vječne zavjete, koji su ga zauvijek povezali s kapucinskim redom.

U redu je najprije bio kuhar, zatim je izrađivao sukno za redovničke haljine, a zadnjih 40 godina sakupljao je po kućama milostinju za samostan.

Kao redovnik činio je mnoge i neprekidne pokore. Nosio je pokornički pojas, noć bi upo-

trebljavao za molitvu, a spavao bi vrlo malo. Oskudno se hranio i tada bi birao manje ukusnu hranu. Odijelo, namještaj i sve ostalo je bilo skrajnje siromašno. Po gradu je hodao ljeti i zimi bosonog i gologlav, oborenih očiju i s krunicom u ruci.

Obilazeći po kućama poznavao je vrlo dobro sve ljudske duševne i tjelesne bijede. Svima je rado pomagao. Jedne je tješio, druge savjetovao, treće opet dozvolom svoga poglavara pomagao sa sakupljenom milostinjom. Svima je bio dobar kao majka. Bog ga je odlikovao još za života mnogim čudesima. Zato su mu se ljudi vrlo rado preporučivali u molitve.

Osim drugih čudesa dogodilo se i ovo. U gradu Cagliari (Kaljari) živio je bogataš, koji se nepravedno obogatio na žuljevima izrabljivanih radnika i sirotinje. Ignacije radi toga nije htio ići k njemu po milostinju. Bogataš se osjećao time povrijeđenim pa se potužio gvardijanu. Gvardijan je zapovjedio Ignaciju, da ode k tom bogatašu po milostinju. On je poslušao. Bogataš je u vreću obilno natrpao. Kad je Ignacije nosio kući te darove iz vreće mu je cijelim putem curila krv. Kad je donio darove u samostan, nastavila je izlaziti krv iz svih dobivenih darova. Ignacije će na to: „Eto vidite, da njegovo bogatstvo nije drugo, nego krv iskorištavanih siromaha".

Bog ga je obdario i proročkim duhom. Znao je kada će umrijeti. U proljeće 1781. g. kad je još bio zdrav, obišao je svoje mnogobrojne prijatelje, da se s njima oprosti. Dijelio im je za uspomenu sličice, medaljice i različite druge nabožne predmete. Jasno je najavljivao svoju skoru smrt. Prijatelji to naprosto nisu mogli vjerovati. A ipak 5. svibnja on oboli, 9. primi sv. sakramente umirućih, a 11. u 3 sata po podne, kad je zvono javljalo sat Isusova trpljenja, zapita koliko je sati? Kad su mu kazali, da su tri, tada reče: „A, to je moj sat". Sklopi ruke i predade Bogu svoju svetu dušu.

Po gradu se poput munje pronijela vijest o njegovoj smrti. Svi su za njim žalili. Iz počasti prema njemu pozatvarali su dućane i obustavili sav promet. Sprovod mu je bio pravo slavlje. Na čelu sprovoda svirala je gradska glazba, a pratilo ga je cjelokupno svećenstvo, civilne vlasti i nepregledno mnoštvo naroda.

Tako je Bog odmah nakon sretne smrti proslavio svoga vjernoga slugu, a sada nakon 170 godina proslavio ga je pred licem svega svijeta.

Sv. Ignacije je bio u redu brat laik t. j. nije bio svećenik. On je sa svojim tjelesnim radom pomagao svećenike u njihovu apostolskom radu. Da netko postane u redu brat laik, nije potrebna nikakva osobita naobrazba. Dosta je opća naobrazba, da može postati, kao što je bio sv. Ignacije, brat kapucin. Glavno je i odlučno u tome, da se netko želi ozbiljnim radom i molitvom Bogu posvetiti.

IZ BISKUPSKE KANCELARIJE

OKRUŽNICA

Broj: 2082-1951.

Predmet: Propovijedanje i poučavanje vjernika u istinama sv. Vjere.

Poznata Vam je odredba C. Z. (c. 1344. § 1.) ... de praecepto proprium cuiuque parochi officium est ... verbum Dei populo nuntiare. Ova obligacija postaje još urgentnija, kada vidimo, da naši vjernici ne poznaju istina svete vjere, a prema tomu i ne ostvaruju ih u svome životu.

Stoga sam odlučio:

1. Da u okviru od četiri godine svi propovjednici na teritoriju biskupije u župskim crkvama sistematski izlože u provijedima vjernicima vjerske istine.

2. u filijalnim crkvama, ako je moguće, treba plan sažeti prema broju propovijedi.

3. pouka vjerskih istina počinje početkom crkvene godine — prvom nedjeljom Došašća i obavlja se svake nedjelje u propovijedi pod župskom sv. Misom.

4. pouka će se obavljati prema planu, koji je izesen u Propovjedničkom prilogu Vijesnika. — Svaki se propovjednik može poslužiti nacrtima propovijedi, koje prilog donosi, ali nije obligiran, da se nacrta drži. Obvezan je samo, da se drži tema, koje su u planu označene.

5. na blagdane, na dane klečanja i u drugim izvanrednim zgodama može se uzeti slobodna tema.

6. vjernike treba na početku propovjedničkog ciklusa upozoriti, da redovito dolaze na sv. Misu i propovijed, da ono, što su čuli i naučili u crkvi ponove svojim ukućanima, koji su bili spriječeni da dođu na propovijed.

7. propovijedi neka budu kratke, jednostav-

ne, da ih vjernici mogu bez poteškoće shvatiti i naučiti, neka ne traju više od pola sata, uključivši amo čitanje Evanđelja i navještaja.

8. preporučam dušobrižnicima, da se za propovijedi dobro priprave, da ih napišu, kako bi bili što jasniji i zanimljiviji.

9. obligacija propovijedanja po označenom planu i navedenim odredbama ima se smatrati preceptivnom.

Prečasna i velečasna braćo dušobrižnici, poučavajte neumornom strpljivošću i apostolskom gorljivošću. Od djela ovog ima li išta veće u Božjim očima i zaslužnije za Vaše spasenje i spasenje duša Vama povjerenih? Ne zaboravite Božje obećanje promulgirano po Davidu proroku: „Qui ad justitiam erudiunt multos fulgebunt quasi stellae in perpetuas aeternitates".

† STJEPAN
nasl. biskup

Odlikovanja

Dr Ilija Živković, profesor Visoke bogoslovne škole u Đakovu i zamjenik rektora Bogoslovnog sjemeništa imenovan je začasnim konzistorijalcem s pravom nošenja ljubičastog pojasa.

Imenovanje

Na vlastitu molbu razriješen je službe dekana đakovačkog dekanata preč. g. Marijan Jelenčić. Novim dekanom đakovačkog dekanata imenovan je preč. g. Antun Jurčević, kanonik.

Stjepan Jedani vratio se s vojne dužnosti i imenovan uprav. župe u Vrbici.

Povišica poštarine — treba priložiti marku za odgovor

Rješenjem Savjeta za saobraćaj i veze Vlade FNRJ od 22. listopada 1951. broj 1631. (Službeni list br. 49-1951, od 31. listopada 1951.) izmijenjena je poštanska tarifa. Za pisma plaća se po toj povišenoj tarifi za unutrašnji saobraćaj ovako:

	do	20 gr	težine	15	dinara
preko	20 do	50 gr	„	25	„
„	50 do	250 gr	„	40	„
„	250 do	500 gr	„	60	„
„	500 do	1,000 gr	„	150	„
„	1000 do	2,000 gr	„	200	„

Najveća težina može biti 2 kg.

Za preporučene listove plaća se povrh redovite tarife još 35 dinara za preporuku, dakle za preporučeni list do 20 gr. 15 din, obična poštarina plus 35 dinara preporuka, ukupno 50 din. Isto tako plaća se 35 din za hitno (ekspresno) rukovanje.

Savezno s ovom povišicom poštanske tarife upozoravaju se župni uredi da svakoj pošiljci, koju dostavljaju Biskupskom Ordinarijatu, kao i ostalim Biskupijskim ustanovama: Ekonomatu, Računarskom uredu, Ženidbenom sudu, Rektoratu sjemeništa itd., — ako na pošiljku očekuju odgovor, — moraju priložiti u poštanskim markama odgovarajuću količinu maraka prema težini lista za odgovor. Tko ne priloži marku za odgovor ne će dobiti rješenja.

Ako se dopis ili podnesak šalje u ime privatne stranke, poštarinu plaća sama stranka. U čisto crkvenom uredovanju poštarina se može platiti na teret crkvene blagajne. Ako svećenici traže kakvo rješenje u svoju ličnu korist, poštarinu plaćaju sami. Poštarina se ima priložiti za svaki podnesak posebno, za slučaj da se u jednom omotu šalje više predmeta, jer nije sigurno, da će svi dopisi biti rješeni i vraćeni župnom uredu u isto vrijeme i u istom omotu.

Novi državni zakonski propisi

„Službeni list FNRJ u Beogradu br. 46-1951. donosi između ostalog novi Zakon o izmjenama i dopunama osnovnog zakona o prekršajima" i savezno s time također „Zakon o saglašavanju posebnih propisa o prekršajima i Saveznim zakonima s odredbama osnovnog zakona o prekršajima" od 8. listopada 1951. Na temelju toga zakona u odredbama o prekršajima sadržanim u pojedinim zakonima vrše se ove izmjene:

1. U Zakonu o državnim matičnim knjigama, od 1. travnja 1946.

(„Službeni list FNRJ", br. 29/46, 4/49, 4/50 i 11/51).

a) Član 45. mijenja se i glasi;

„Tko bez opravdanog razloga propusti da u propisanom roku izvrši prijavu na koju je obavezan po članovima 23., 24., 26., 28., 37. i 38. ovog zakona kaznit će se novčanom kaznom do 1.000 dinara.

Protiv učinioca postupak se ne će pokretati ako je prijavu pravodobno izvršila druga osoba".

b) Član 45a mijenja se i glasi:

„Tko izvrši krštenje ili odgovarajući obred prije nego što je podnesena prijava rođenog imena djeteta za upis u matičnu knjigu kaznit će se novčanom kaznom do 2.000 dinara.

Istom kaznom kaznit će se i tko bez dozvole nadležnog narodnog odbora izvrši pogreb ili obred pogreba prije prijave smrti matičaru.

Prema osobi koja u iznimnim i hitnim slučajevima izvrši krštenje ili odgovarajući obred odnosno pogreb ili obred pogreba prije nego što je izvršena prijava matičaru, ili bez odobrenja nadležnog narodnog odbora, ne će se primjenjivati kazne određene u prethodnim stavovima ako navedene slučajeve prijavi matičaru u roku od 48 sati od izvršenja krštenja, pogreba odnosno obreda".

c) Član 45b mijenja se i glasi:

„Vjerski predstavnik koji izvrši nove ili naknadne upise u matične knjige iz člana 48. ovog zakona koje su zaključene, kaznit će se novčanom kaznom do 10.000 dinara.

Osim kazne iz prethodnog stava matične knjige mogu se oduzeti od vjerskog predstavnika i predati na čuvanje nadležnom matičaru."

d) Član 45c mijenja se i glasi:

„Administrativno-kazneni postupak po prekršajima iz člana 45. ovog zakona vodi u prvom stepenu komisija za prekršaje mjesnog narodnog odbora, odnosno sudac za prekršaje narodnog odbora."

2. U Zakonu u udruženjima, zborovima i drugim javnim skupovima od 21. lipnja 1946. („Službeni list FNRJ", br. 51/46 i 11/51).

Član 26. mijenja se i glasi:

„Tko protivno propisima ovog zakona ne prijavi osnivanje političke stranke ili udruženja, ili ne prijavi održavanje zbora ili drugog javnog skupa, kao i tko učestvuje u radu udruženja čije osnivanje nije dopušteno, kaznit će se novčanom kaznom do 10.000 dinara ili zatvorom do trideset dana."

Ovaj zakonski propis može se primjeniti na one svećenike, koji zaborave ili ne prijave procesije i druge javne vjerske skupove izvan crkve.

Ujedno upozoravamo da prema novoj „Uredbi o izmjenama i dopunama taksenih tarifa" od 31. X. 1951. (Službeni list FNRJ br. 49/51.) te prijave procesija i drugih javnih skupova treba biljegovati s 30 dinara državnih biljega, a ne s 10 dinara kao do sada.

Dr Keilbach: Ontologija i Psihologija religije — preporuka

Kod Ćirilo-Metodske knjižare u Zagrebu Kaptol 29. mogu se dobiti ove dvije publikacije: 1. Dr Keilbach; Ontologija, cui praemittitur Logica formalis. Iz tehničkih je razloga latinski priručnik logike i ontologije u jednom svesku. Dodana su mu tri veća poglavlja na hrvatskom jeziku: o problemu kauzaliteta, o fenomenologiji i o egzistencijalizmu. Cijena 370 dinara.

2. Dr Keilbach: Psihologija religije. U prerađenom novom izdanju sadrži knjige: „Uvod u psihologiju religije", „Religijozno doživljavanje" i „Parapsihologija i religija". Cijena 620 dinara.

Obadvije ove publikacije najtoplije preporučamo našem svećenstvu, jer su napisane od našeg poznatog filozofa i profesora teološkog fakulteta u Zagrebu. Posebno preporučamo imućnijim svećenicima, da ove publikacije nabave i poklone našim siromašnim bogoslovima.

Na znanje

Kod Biskupskog ordinarijata može se još dobiti veća količina molitvenika „Kruh nebeski" uz cijenu 70 dinara i „Mali kršćanski nauk" uz cijenu 30 dinara po komadu.

Upravljanje grobljima

Na podnesak Franjevačkog provincijalata u Splitu, u predmetu upravljanja grobljima, Komisija za vjerske poslove pri Predsjedništvu Vlade N. R. Hrvatske u Zagrebu odgovorila je slijedeće: „U vezi Vašega podneska br. 230 od 7. VI. t. g. Savjet za Zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti NRH br. 1862 od 31. VIII. 1951. uputio je ovoj Komisiji slijedeće rješenje o upravljanju grobljima: Na Vaš dopis od 7. VII. 1951. br. 4619-51. u gornjem predmetu priopćuje se, da smatramo, da se propisima Općeg zakona o narodnim odborima ne dira u vlasničko pravo crkve na grobljima, koje su u zemljišnim knjigama upisana kao crkveno vlasništvo, pa uslijed toga crkvi pripada pravo da kosi travu na takvim grobljima".

Direktorij za g. 1952.

Direktorij za g. 1952. je doštampan i može se dobiti uz cijenu 150 din po komadu, ali samo za gotov novac, odnosno za unaprijed dostavljen novac Biskupskom Ordinarijatu (Ekonomatu).

Obrasci prema okružnici o ispitu zaručnika

Svim župnim uredima u biskupiji razaslani su obrasci prema okružnici o ispitu zaručnika. Župnici koji nisu podmirili račune za te obrasce, neka to čim prije učine i novac dostave Ekonomatu biskupije. Župni uredi koji moguće nisu primili obrasce, neka to odmah jave Biskupskom Ordinarijatu. Ujedno obavješćujemo sve župne urede da smo dali štampati i Obrazac br. III. „Privola roditelja ili štitnika (tutora) za ženidbu maloljetnika vjerenika". Ove obrasce prvenstveno nismo štampali i ni-

smo ih dostavljali župnim uredima. Svaki župni ured neka naruči koliko od tih obrazaca želi. Cijena je 3 din po komadu. Ovaj obrazac ima se prema odredbi okružnice o ispitu zaručnika upotrebljavati kod sklapanja brakova, kod kojih je jedan ili oboje zaručnika maloljetno, t. j. ako su ispod 21. godine života.

Uplata za Kruh nebeski i Katekizam

Župni uredi koji nisu podmirili račune za molitvenik „Kruh nebeski" 70 din po komadu i za „Katekizam" 30 din po komadu, neka novac dostave Ekonomatu biskupije. Svim župnim uredima odaslani su ti molitvenici i katekizam preko gg. dekana.

Misne intencije

Biskupski ordinarijat nema na raspolaganju misnih intencija, zato neka se svećenici niti ne obraćaju ovamo s molbom, da im se intencije dostave. Ako u kojoj župi ima suvišnih intencija, neka ih gg. župnici odmah dostave Biskupskom ordinarijatu zajedno s novcem. Župnici mogu od svojih vjernika primati intencije i za određene dane i dostaviti ih u Đakovo na čitanje uz uvjet, da budu pravovremeno, t. j. par dana unaprijed dostavljene u Đakovo.

Papa katoličkim odgojiteljima

Sv. Otac Papa Pijo XII. u jednom pismu ovako govori o katoličkom odgoju: „Neka se katolički odgojitelji ne dadu zaraziti zabludadama, koje su neke moderne teorije pod uplivom materijalizma, uvele na područje odgoja. Mudri propisi kršćanskog humanizma više drže do oblikovanja duše nego do bogatog znanja, više do odgoja, nego do samog poučavanja. Pohvalno je, da odgojitelji poznaju modernu školu, ali prije svega želimo, da oni temeljito upoznaju povijest i pedagogiku Crkve. Dešava se često, da se dive kod drugih onome, što su ovi pozajmili od kršćanske tradicije".

Umrla Majka Agneza od Isusa

U Lisieux-u gdje je živjela u karmelićanskom samostanu sv. Mala Terezija, umrla je Majka Agneza od Isusa u starosti od 90 godina. Pokojnica je bila najstarija sestra Male Terezije, koja je, dok je još živjela u svijetu, Maloj Tereziji zamjenjivala majku. U samostanu je bila sv. M. Tereziji poglavarica i ona ima najviše zasluga za knjigu „Život jedne duše" kao i za proširenje štovanja Sv. M. Terezije i njenog „malog puta prema nebu".

Juanita Quingley redovnica

Poznata holivudska glumica J. Qu. odlučila je, da se posvema posveti Bogu. Biskup u Los Angelosu Msgr Manning obavio je obred redovničkog oblačenja ove novakinje pod imenom s. Quentin Rita iz školske kongregacije Marije i Josipa.

Katolicizam u Hirošimi

Prije uništenja Hirošime atomskom bombom bilo je u gradu svega 120 katolika, danas, nakon šest godina, grad ima već 1.200 katolika. Tamo se gradi nova katolička katedrala u čast Marijinog Uznesenja na nebo. Rad je u punom jeku. Japanci i Amerikanci zalažu se svim snagama, da podignu katedralu čim prije, da bi za Uskrs 1952. g. mogla biti posvećena.

Iz nadbiskupske kancelarije - Beograd

Reconciliatio in casu bigamiae

Beogradskom su Ordinarijatu bili poslani u više navrata dopisi župnih ureda, kojih je sadržaj „quoad substantiam" bio slijedeći:

Bertha, katolkinja, odlična domaćica, zaposlena je kod pravoslavnog bračnog para Filemona i Baucide.

Između Filemona i Baucide dođe do nesuglasica, koje rastu iz dana u dan te svrše s razvodom braka. Baucida ode k svojim rođacima, a Filemon ostade sam s Berthom.

Do sada mu je bila domaćica, a sada je želi za ženu.

Bertha ode do župnika te mu izloži stvar; župnik je odmah obavijesti, da je brak s Filemonom nemoguć, ne samo radi mješovite vjere, nego nadasve radi postojanja bračne veze između Filemona i Baucide.

Bertha „tumači" župniku, da nema tu „bračne veze", jer da je Filemon presudom svoje vjerske vlasti razveden ... ona sirotica ne zna, da je brak sklopljen između dvoje k r š t e n i h nekatolika važeći, te nerazrješiv.

Župnik je odvraća od naumljene ženidbe, ali djevojke kao djevojke: kad se radi o braku, ne misle one župnikovom glavom, nego s v o j o m pameti, koja računa mnogo više sa svojim prividnim interesima nego s kanonskim propisima.

I tako dolazi do solucije, kakva obično u takvim slučajevima biva ... Bertha „pređe" na

pravoslavnu vjeroispovijest te se vjenča s Filemonom u pravoslavnoj crkvi.

Svojim prijateljicama, koje joj radi toga prigovaraju, veli, da je ostala „u srcu" katolkinja, štaviše da ide za Božić i na polnoćku, i to ne sama, nego je prati njezin muž... a na Veliki Petak da posjećuje čak i Božji grob...

Tako umiruje svoju savjest... ali naskoro uviđa, da život s Filemonom nije tako lak, i da je Baucida imala svojih razloga, kad je pristala na razvod braka; a tu Baucidu češće susreće na tržnici, i svaki put joj je nekako teško pri srcu, kad vidi svoju prijašnju gospodaricu... i predhodnicu u bračnoj vezi. S a v j e s t ima svoje puteve, i traži... svoje.

Ta je savjest opet vodi k župniku. Bertha mu izloži, da ona želi biti opet katolkinja, i da se iskreno kaje, što je ostavila Crkvu, u kojoj je krštena te odgojena.

Župnik izloži kazus Ordinarijatu te moli ovlaštenje, da smije odriješiti Berthu od cenzure u koju je upala po Kan. 2314. te je opet primiti u krilo Crkve.

Ordinarijat upita župnika, je li Bertha voljna ostaviti Filemona, s kojim živi u bigamiji... i sada počinje lamentatio Berthae apostatae: da ne može ostaviti Filemona, s kojim je formalno zakonito vjenčana, i šta bi svijet rekao (kad se Filemon razveo s Baucidom svijet nije ništa rekao?) i napokon, da je u zadnje vrijeme narušenog zdravlja te ne može ostaviti Filemona, jer nema kamo bi išla.

Župnik, čovjek dobra srca, preporuča Berthinu molbu Ordinarijatu na blgohotno uvaženje,

Quid faciendum?

Gdjekoji će kazati: Bertha se kaje za delikt što ga je počinila deficiendo a fide; time je odustala od „upornosti" te bi prema Kan. 2243. § 3. mogla biti odriješena od cenzure.

In pura theoria moglo bi se tako argumentirati... ali i n p r a x i kazus je tako k o m p l i c i r a n, da ga je zagrebačka sinoda 1925. predložila sv. Oficiju na proučavanje i rješavanje.

O tom pitanju napisao je čitavi referat uvaženi kanonista, blagopokojni Ruspini, čija se izlaganja mogu čitati u zagrebačkom „Katoličkom Listu" 1927., 133; odnosno u đakovačkom „Glasniku" 1927., 173.

Nas će ovdje zanimati prije svega odgovor sv. Oficija na upit, da li se može hujusmodi apostata primiti opet u Crkvu te odriješiti od cenzure, „l i c e t a c o m p a r t e r e n u a t s e p a r a r i?".

Sv. Oficij odgovorio je 5. januara 1927. N. 1067/1925: „n e g a t i v e".

Što pak, ako su se iz bigamijske zajednice Berthe s Filemonom rodila djeca? da li se može dozvoliti reconciliatio Berthe barem „ob bonum prolis"?

I na to pitanje glasi odgovor: „negative".

Tumačeći reskript sv. Oficija Ruspini piše: „Za primanje ili obraćenje (convarsio) odraslih nekrštenih traži Crkva, pored prave vjere, još s p r e m n o s t o b r a ć e n i k a, da živi prema kršćanskim ć u d o r e d n i m propisima. Bez toga ne prima Crkva nekrštene, pa ni u smrtnoj pogibelji. Jednako postupa Crkva kod primanja odraslih krštenih nekatolika, koji su od djetinjstva nekatolici. Isto mora da — barem a pari — vrijedi za nekatolike, koji su svjesno i zlobno od Crkve o t p a l i."

Dalje veli Ruspini: „Primanje o t p a d n i k a u Crkvu, koji je otpao radi ženidbe, a ne će da se okani dvoženstva, mora da s a b l a z n i vjernike i da u njima u najmanju ruku oslabi zgražanje pred otpadom i dvoženstvom."

Obzirom na primjedbu, da se Bertha k a j e, što je otpala od vjere, odgovara Ruspini: „Ne može biti govora o istinskom kajanju, ako lice, koje je jedino radi ženidbe svoju vjeru pogazilo i bigamiju počinilo, ne će da se okani dvoženstva."

Sve to neka imaju pred očima župnici, kad im dođe takva stranka s molbom, da bude odriješena od cenzure Can. 2314.

Beograd, 31. oktobra 1951. br. 642.

† JOSIP
nadbiskup

Tko smije prati crkveno rublje?

Suvišno pitanje, kazat će koji svećenik; ta valjda se još sjećamo, što nam je kazao biskup in ordinatione subdiaconi: „subdiaconum oportet... pallas altaris, et corporalia abluere ect. ... ipsaque lotionis aqua in baptisterium debet vergi".

A ipak nije suvišno to opetovati!

Dođe nedavno jedna časna sestra k meni moleći za... ovlaštenje, da bi ona smjela obaviti prvo pranje crkvenog rublja.

Veoma se začudila, kad sam joj rekao, da je to contra Canones, te da nemam fakultete, po kojoj bi joj mogao dozvoliti što traži.

Snašla se istom tada, kad sam joj izjavio, da sam kao profesor mnogo puta obavio vlastoručno primam lotionem crkvenog rublja, a kadkad i kao biskup.

Stoga će biti dobro, ako malo opetujemo, što piše Ušeničkik (Liturgika, 132):

„Preden se purifikatoriji, pale, korporali dajo v pranje laiškim osebam, jih mora oprati mašnik ali vsaj subdjakon. Prvo pranje se torej ne sme prepuščati laikom, tudi redovnim osebam ne."

Ušeničnik, istina, dodaje: „imajo pa v nekaterih škofijah poseben indult Svete Stolice, ki dovoljuje, da smejo redovnice prati purifikatorije . . . ne da bi jih prej opral mašnik . . ."

Beogradski nadbiskup toga indulta nema; niti smatram potrebnim, da si ga ishodim . . . nijedna od mojih župa nema tako velik broj sv. Misa, da ne bi mogao župnik ili kapelan obaviti prvo pranje korporala itd.

Pročitajmo kan. 1306. § 2., pak ne ćemo tražiti dispense, gdje za dispensku nema dovoljnog razloga.

† JOSIP
nadbiskup

De ornatu altaris

Blizu je Božić, kad se Crkva nakon pokorničkog adventskog doba, opet oblači u radosno ruho.

Ali to ruho valja da odgovara liturgijskim zakonima te zdravom ukusu.

Ako ostavimo devotis mulieribus ili crkvenjaku, da po „svojem ukusu" kite oltar i crkvu, ispast će stvar nezgodno; te dobre duše imaju bez sumnje mnogo dobre volje, ali često malo ukusa; a pogotovo malo poznaju liturgijske propise.

Stoga pozivam svećenike, neka iz „Ordo ad visitandas parochias" pažljivo pročitaju odlomak: „de floribus".

Neka paze, da ne bude postavljen kakav lončič sa cvijećem čak na tabernakul!!

Ako ljudi već hoće, da za Božić bude „jelka" u crkvi, znajte da ne smijemo krasiti jelku onako, kako se krasi za malu djecu u privatnoj kući!

Strogo je dakle zabranjen svaki nakit načinjen iz papira ili drugog nezgodnog materijala; takve neukusnosti ne samo što su nedostojne svetog mjesta, nego nas kompromitiraju pred ljudima, koji su sačuvali zdrav ukus.

Primjetio sam, da su postavili jelku čak u prezbiterij, koji je i tako premalen, a nakitili drvce sa smiješnim drangulijama, koje su u najbolju ruku samo za infantilni ukus.

Kakav kontrast, ako svećenici stoje svečano na oltaru u krasnom brokatu, a do njih drvce sa raznobojnim papirnatim trakovima!?

Caeteroquin sciatis usum „arboris natalitiae" nec originis catholicae nec slavicae esse: res es in se indifferens, quae eatenus utilis esse potest, quatenus sensui liturgico conformari valeat. — Animo catholico convenit multo magis praesepe quam arbor.

Beograd, 30. novembra 1951. br. 668.

† JOSIP
nadbiskup

Iz mape jednog propovjednika

Teme propovijedi za prvu godinu

1. Poznavanje vjerskih istina naša je dužnost. 2. Objava. Povijest objave. Znakovi objave. 3. Apostolsko vjerovanje: postanak, razdioba, važnost. 4. Vjerujem u Boga. Putevi do spoznaje Boga. Kako ćemo spoznati Boga 5. Bog postoji: dokazi. 6. Tajna presvetog Trojstva. 7. Bog Stvoritelj nevidljivog svijeta. — Anđeli. 8. Kazna za otpale anđele. 9. Bog stvara vidljivi svijet: svemir, zemlja. 10. Bog stvara čovjeka. 11. Ljudska duša. 12. Prvotno stanje čovjeka i istočni grijeh. 13. Božja Providnost. 14. Sve što je Bog stvorio bilo je dobro. Odakle zlo na svijetu. 15. Vjerujem u Isusa Krista: potreba otkupljenja. Ljudi su čekali Spasitelja. 16. Vjerujem u Isusa Krista: Krist je povjesna osoba. 17. Evanđelja. Sveto Pismo i usmena predaja. 18. Marija, Majka Kristova. 19. Dolazak Spasitelja. Preteča. Navještenje. Utjelovljenje. 20. Kristovo rođenje. 21. Kristova osoba. 22. Javni život Kristov i djelovanje. 23. Zadnja večera. 24. Kristova muka. 25. Kristova smrt. 26. Kristovo uskrsnuće. 27. Kristova zadnja djela i Uzašašće. 28. Duh Sveti 29. Krist je osnovao Crkvu. 30. Uređenje Crkve. 31. Primat Petrov i rimskoga biskupa. 32. Znakovi prave Crkve. 33. Crkva je mistični Krist 34. Borbe protiv Crkve. 35. Zablude u Crkvi. Skizma, Unija, Protestantizam. 36. Zašto ljubim svoju Crkvu. 37. Crkva u našim vremenima: zadnji Pape. 38. Općinstvo svetih. 39. Posljednje stvari: smrt. 40. Posebni sud. 41. Nebo. 42. Čistilište. 43. Uskrsnuće tijela. 44. Posljednji sud. 45. Bezbošci, nevjernici, otpadnici.

Poznavanje vjerskih istina naša je dužnost

Predragi u Kristu!

Prvi je čovjek bio stvoren s vjerom u duši i po toj vjeri on je znao, iz čije je ruke potekao i koji je smisao njegova života. Životni mu je početak bio obilježen znakom Božjeg prijateljstva i posvetna je milost sjala u njegovoj duši. Živio je u zemaljskom raju sretnim životom, ali je morao proći kroz kušnju, da sa svoje strane — u neku ruku — zasluži sebi i svojim potomcima sreću, koju je sam uživao. Znamo dobro, kako je svršila ta kušnja. Čovjek je ostavio Boga, prezrevši Njegovu zapovijed i radi toga je izgubio nadnaravne i mimonaravne darove i za sebe i za potomstvo, prestao biti Božje dijete, te bio istjeran iz zemaljskog raja, da u „znoju svoga lica" zaslužuje svagdanji kruh. No dobri se Bog smilovao čovjeku i odmah mu na početku njegova mukotrpna života obećao Spasitelja. Kad je došla punina vremena, rodio se obećani Mesija — Spasitelj svijeta, Gospodin naš Isus Krist. On je došao na svijet, da donese svijetlo ljudima, da ih pouči, kako moraju živjeti i što im je činiti, da se domognu konačknog cilja. Krist je svojom smrću otkupio svijet od griha i omogućio svima nama, da možemo postati ponovno djeca Božja, kao što je i prvi čovjek bio dijete Božje, te jednom iza ovoga života postati dionici blažene vječnosti. — Predragi u Kristu! Jedna je od temeljnih i najprečih čovjekovih dužnosti i dužnost: poznavanje vjerskih istina. Zašto je poznavanje vjerskih istina temeljna naša dužnošt? Evo zato:

1. Da što savršenije proslavimo Boga.
2. Da što sigurnije spasimo dušu u vječnosti.

Predragi u kristu! Prvo pitanje našeg katoličkog katekizma glasi: Zašto smo na svijetu? Katekizam na to pitanje odgovara ovako: Na svijetu smo zato, da Boga spoznamo, da Mu služimo, da Ga ljubimo... Čovjek spoznaje Boga svojim razumom, ali Ga još više i jasnije spoznaje po objavi, po vjeri, po vjerskim istinama, koje su sadržane u Sv. Pismu i predaji. U svijetlu tih istina mi spoznajemo Boga kao predobroga Oca, koji se brine očinskom brigom za svakoga od nas, spoznajemo Ga kao svoje najveće dobro, za koje se isplati živjeti i žrtvovati. Njemu moramo služiti, jer o Njemu ovisimo, Njegovi smo stvorovi, Njegove smo sluge, Njegova smo djeca. A jer nas je stvorio radi svoje dobrote — iz ljubavi — dužni smo Ga i mi ljubiti i to najviše, nada sve. „Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, i svom dušom svojom i svom mišlju svojom. Ovo je najveća i prva zapovijed" (Mt. 22, 37 — 39). — Tu Mu ljubav dokazujemo, ako obdržavamo Njegove i crkvene zapovijedi. U njima je očitovana Njegova sveta volja i mi smo joj se dužni pokoravati. Po vjerskim istinama upoznajemo Isusa Krista — Božjeg Sina, koji je primio na se ljudsku narav i postao u svemu nama sličan, osim u grijehu. On nas je naučio, kako treba Boga slaviti, kako Mu treba služiti, jer je Njegova hrana bila da ispunjava volju Onoga, koji ga je poslao. Sam veli: „Jelo je moje, da činim volju onoga, koji me je poslao i da izvršim djelo njegovo" (Iv. 4, 34). Evo, kako ćemo najsavršenije proslaviti Boga. Obdržavajući savjesno i potpuno Njegove svete zapovijedi, ispunjavajući Njegovu svetu volju. U svijetlu vjerskih istina upoznajemo Crkvu Božju, upoznajemo sakramente kao izvóre milosti, spoznajemo snagu molitve i ljepotu kreposti. A sve je to potrebno znati radi proslave Božje, koja nam mora biti prva i najpreča.

II. DIO

Predragi u Kristu! Pred sve je nas ljude Bog stavio jedan te isti životni cilj: spasiti dušu u vječnosti. To je ono najvažnije od svega u našemu životu, za što se moramo najviše brinuti i svim se silama za to zalagati. Nije li Krist ovu istinu istakao kao najvažniju za čovjeka onim poznatim riječima, koje glase: „Jer što koristi čovjeku, da sav svijet dobije, a dušu svoju da izgubi. Ili što će dati čovjek u zamjenu za svoju dušu" (Mk. 8, 36 — 38). Isus nam je svojom smrću omogućio postignuće toga cilja uz naše — dakako — sudjelovanje.

Nismo li baš ove istine — toliko važne za nas — naučili iz Evanđelja, iz objave? Tko bi nam od ljudi mogao to kazati? Nema toga čovjeka tako mudrog i pametnog, koji bi nas s tolikom uvjerljivosću poučio o ovim prevažnim istinama, kao što je to učinio Krist. On je to mogao učiniti, jer je Bog, i nauka, koju je On naučavao, bila je Božja nauka. I kako je zato potrebno znati te istine, bez kojih nema vječnoga života.

Do konačnog cilja je težak i naporan put, valja nam se boriti protiv sotone, svijeta i samih sebe, jer smo po naravi skloni zlu. Za uspjeh u toj borbi potrebna su sredstva: pomoć i milost Božja. Ove ćemo Božje darove dobiti:

a) ustrajnom svagdanjom molitvom,

b) čestim primanjem sakramenata: ispovijedi, a osobito sv. Pričesti. Zar nam ne poručuje Gospodin, da ćemo blagovanjem Njegova tijela sačuvati u svojim dušama Božanski život, a to je početak vječnog života. „Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni i ja ću ga uskrsnuti na sudnji dan" (Iv. 6,54 — 55).

c) davanje milostinje siromasima i pomaganjem bližnjeg u nevolji,

d) izbjegavanjem grješnih prilika i okolnosti.

Koliko ta sredstva vrijede za postignuće konačnog cilja — spoznajemo iz objave, po vjerskim istinama. Samo po vjerskim istinama upoznajemo, da su spomenuta sredstva najbolja i najprikladnija, a možda i jedina, pomoću kojih čovjek najsigurnije postizava konačni cilj svoga života.

Predragi u Kristu!

Evo čuli smo, zašto je jedna od naših temeljnih i najvećih dužnosti poznavanje vjerskih istina: zato, da što savršenije proslavimo Gospodina Boga i potom da što sigurnije spasimo svoju dušu. A kako ćemo najlakše spoznati vjerske istine? Evo tako: da svake nedjelje i blagdana pratimo riječ Božju, da slušamo propovijedi i da s najvećom sabranošću slušamo tumačenje kršćanskoga nauka. — Neka nas na ove dvije dužnosti potaknu one divne Isusove riječi, koje glase: „Tko je od Boga, riječi Božje sluša". Amen.

Objava Božja

Uvod. Čovjek nadvisuje razumom sve ostale stvorove na zemlji. Njime upoznaje ne samo prirodu, nego po prirodi dolazi do Boga. Točno zaključuje, Bog jest, Bog mora biti. No jer je ljudski razum samo slaba slika, mala iskra prema Božjem znanju, ne može čovjek svojim umom spoznati ni sve, ni točno, što mu je potrebno za spasenje duše. — Odakle svijet? Kamo idemo? Je li duša umire? Kako živjeti? Pošteno, nepošteno? — Na to bi si mogli dati odgovor samo vrlo rijetki ljudi: veoma učeni, kad bi cijeli život o tom razmišljali. Velika je većina ljudi spriječena svojim poslovima, neukošću (a to su duboke istine); mnogi lijenošću. Razum je ljudski po istočnom grijehu potamnio, te se samo s velikim naporima probija prema spoznajama. Ljudske strasti, osobito u mladosti, smetaju razum, da ne može mirno suditi. Zato su i kulturni narodi kao Grci i Rimljani tako teško zalutali i pali.

Bog je stvorio čovjeka, da ga usreći. Zato je Bog priskočio u pomoć našoj slabosti, te nam objavio, otkrio mnoge stvari, kojih ne bi nikako mogli pronaći svojim razumom n. pr. Presveto Trojstvo. Drugih opet istina ne bi mogli sigurno spoznati, n. pr. moralni zakon u cijelom svom opsegu.

Primjer. Papa Julije II. pita Bramantea, čim će dokazati svoju sposobnost, da će znati izgraditi crkvu sv. Petra u Rimu. Ovaj prostom rukom napravi savršenu kružnicu, i to je Papi bilo dosta.

Povijest Objave. Bog je u praobjavi govorio Adamu i Evi. Zatim patrijarsima. Sve vjere starih velikih naroda tvrde, da imaju svoj početak izravno od Boga: Kina, Indija, Perzija. Isti je slučaj kod pigmejaca. Dakle nikakva evolucija, nego revelacija, objava. Pogansko mnogoboštvo je pobrkalo i potkopalo praobjavu. Zato je Bog po Mojsiju obnavlja na Sinaju, daje 10 zapovijedi Božjih i ostale. Bijaše to potrebno radi lošeg utjecaja Egipta na Židove.

Proroci. Primaju od Boga pouke za židovski narod. Sve više govore o budućem Spasitelju, osobito Izaija, koji piše kao kakav evanđelista.

Isus Krist. Najjasniju je objavu dao nebeski Otac po svom Sinu G. N. I. K. Žid, 1, 1: „Bog je negda mnogo puta i različitim načinom govorio ocima po prorocima, progovori nama u posljednje ove dane po Sinu". Nitko do Isusa nije ljude tako lijepo i svestrano poučio. Iv, 7, 46: „Nikad čovjek nije tako govorio kao ovaj čovjek".

Čudesa. Slijepac od rođenja Iv. 9, 16: „Kako može čovjek grješnik činiti takve znakove?"; 10, 33: „Kad on ne bi bio od Boga, ne bi mogao ništa činiti"; 2, 3: „Nitko ne može čudesa ovih činiti, što ih Ti činiš, osim ako nije Bog s njim". Vidi Iv, 10, 24 — 36, 38: uskrisenje Lazara Iv. 11.

Apostoli i evanđelisti. Po njima je Bog govorio ljudima.

Objava je sadržana u Sv. Pismu i usmenoj predaji. Isus je ostavio Crkvu, da čuva Sv. Pismo i usmenu predaju, kako ih ne bi ljudi iskvarili.

Sadržaj objave. Dogme (vjerski članci). Moral. Sakramenti. Liturgija. Objava je veliki dar Božji. Ona naše znanje proširuje, oplemenjuje i usavršuje. Je li brzojav i telefon škode pošti? Dalekozor ponizuje oko? Po objavi naše znanje postaje slično Božjem. Možemo biti mirni, sigurni i sretni. Znamo: jedan je Bog, duša je besmrtna, slika smo Božja po milosti, ženidba je sveta, žrtva je potrebna i t.d.

Budimo zahvalni Bogu, što se udostojao poučiti nas objavom.

Apostolsko vjerovanje

I. Postanak. — Naše vjerovanje sastavili su najbliži Isusovi prijatelji — apostoli. Ponizni galilejski ribari, kao vjerni propovjednici velikoga Kralja, prije odlaska u svijet, da šire svijetlo vjere, skupiše se na brežuljku, gdje su od Isusa naučili „Oče naš", otpjevaše zajednički pjesmu i sastaviše apostolsko vjerovanje, dodavši svaki po jedan članak, po jednu vjersku istinu. Tako veli usmena predaja. Iako se najnovija istraživanja udaljuju od te predaje, za nas je dosta, da je povjesna stvarnost, da su apostoli ispovijedali i naučavali sve one istine, koje su u vjerovanju, koje nosi njihovo ime. U istočnoj i zapadnoj Crkvi sastav vjerovanja je isti i rano je poznat tako, da s pravom tvrdimo, da početak vjerovanja seže u apostolsko doba.

U prvo doba kršćanstva katekumeni su se spremali, da prime sveti krst. Vjera u glavne kršćanske istine kod odrasla čovjeka uslov je za plodonosno primanje svetog krsta. Zato je bilo potrebno odrediti stalni obrazac, koji će biti pripravnicima pred krštenje regula fidei — kratak izvadak glavnih vjerskih istina. Ovaj pregled glavnih vjerskih istina zapisali su u svoje srce, naučili bi ga napamet i pobožno ga izgovarali. Naskoro su svi kršćani uobičajili, da mole vjerovanje i u privatnim molitvama. Sv. Augustin preporuča vjernicima, da mole apost. vjerovanje jutrom kad ustaju i večerom, kad idu na počinak, a posebno u pogibeljima i napastima. Kršćani su molili vjerovanje u katakombama, gdje su se skrivali od svojih progonitelja za vrijeme poganskih careva. Molili su ga i pred izvršenje osude, kad su imali poginuti za vjeru Kristovu. Znali su, da je Bog neprevarljiva istina i da ima pravo od nas tražiti, da mu vjerujemo, pa makar ne razumjeli svojim razumom. Znali su, da je vjera potrebna: „Bez vjere nije moguće ugoditi Bogu" (Hebr. 11,6). „Vjera je početak, temelj i korijen opravdanja" (Trid. Sabor). Isus je jasno rekao: „Tko uzvjeruje i pokrsti se, spasit će se, a koji uznevjeruje, osudit će se" (Mk. 16, 16).

II. Sadržaj. — Apostolsko vjerovanje jest zbirka, skup istina naše vjere, kratki iskaz, koji sadrži istine, koje svaki kršćanin-katolik mora znati i vjerovati. To je baština, nasljeđe, očevina kršćanstva s istinama svete vjere, koje svaki vjernik prima i čuva. To je lozinka, parola, znak, koji združuje sve vjernike i dijeli ih od nevjernika. Sadržaj vjerovanja jasno se dijeli u tri glavna dijela: Vjerujemo u jednoga Boga u tri osobe. Vjerujemo u prvu Osobu, u Boga Oca, koji je sve stvorio. Vjerujemo u Boga Sina, koji nas je otkupio. Vjerujemo u Duha Svetoga, koji nas je posvetio po Božjoj milosti. Vjerujemo u Boga Stvoritelja, Gospodara neba i zemlje, u Isusa Krista, Sina Božjega, koji se utjelovio po Duhu Svetom, da nas otkupi po muci i smrti svojoj. Vjerujemo u Duha Svetoga, koji nas posvećuje posebno u sv. Krstu i vodi do vječne slave. Vjerujemo u osnutak Crkve, koja je trajna. Općinstvo svetih — u Crkvu, koja se bori, koja trpi i koja je u slavi. Vjerujemo u život u slavi vječnog blaženstva ili u život u tami svake nesreće s druge strane groba. Vjerujemo po redu u svih dvanaest članaka naše sv. vjere! Mi vjerujemo u iste one istine, u koje su vjerovali apostoli i propovijedali ih. Koje su prvi kršćani šaputali i koje su mučenici pred smrt ispovijedali! Kroz duga stoljeća se vjerovanje razvijalo, ali tako, da su istine ostale uvijek nepromjenljive u sebi, a Crkva je nastojala mnogo toga razjasniti i rastumačiti. Bog nam nije objavio sve posljedice, kojih je vjera bila puna, nego je htio, da ljudski um pod vodstvom Duha Svetoga otkriva tajne sjajnosti. Napadači na apost. vjerovanje, heretici su potakli Crkvu, da tumači pojedinu vjersku tajnu i da je brani. Kroz prva tri stoljeća heretici napadaju na srce vjerovanja; na narav Božju i Božje savršenosti. Zatim se udara na Spasitelja ljudskog roda. Iza nekoliko stoljeća eto Focija, koji iznosi svoje mišljenje o Duhu Svetom. To su duge borbe uperene na nauku o Presv. Trojstvu. Dolazi Pelagije i semipelagijanci iznoseći zablude o tajni milosti, ljudskoj slobodi i našem preodređenju. Eto i protestanske zablude napadajući rimsku Crkvu, njezinu svetost i apostolstvo. Dižu se materijalisti, da unište vjeru u duhovnost, besmrtnost duše i posmrtni život. Javlja se modernizam kao skup svih pređašnjih zabluda.

U vihoru ovih borbi ni jedan članak vjere nije propao, ni jedna istina vjere nije potamnila, vjerovanje nije propalo, nego se istaklo s više Božanskog sjaja po tumačenju svete Crkve. U tom povjesnom razvoju u vjerovanju se ništa nije promijenilo. Danas vjeruje 450 milijuna vjernika u iste vjerske istine, što su ih apostoli propovijedali, što se u korjenu nalaze u Evanđelju i apostolskoj predaji. To su nepromjenjive istine. U obrani i tuma-

čenju Crkva je pridonijela svoj dio u razum i u srca svojih vjernika. To su uvijek stare i uvijek nove istine, koje se razvijaju bez promjene, a ipak cvjetaju.

III. Značenje i važnost. — Vjerovati znači čvrsto prihvatiti sve istine, jer ih je Bog objavio. Bog je nepogrješivo istinit, i kad mu vjerujem, znam kome vjerujem i siguran sam (Cfr. 2. Tim. 1,12). Naša vjera odatle vuče svoju snagu, svoju nadnaravnu snagu. Ona počiva na nepogrješivosti samoga Boga. Samo jednu istinu nijekati, znači biti krivovjerac. Vjerske su istine tajna i traže čin vjere, jer naš razum ne može u njih prodrijeti. Ali to nije protiv razuma. Naravno je za razum, da učini čin vjere.

Nema ništa logičnije od čina vjere. U običnom govoru vjerovati znači nešto prihvatiti s punim pristankom duha i srca kao da vidim u punoj svjetlosti, kad to svjedoči netko, koji je ugledan, da mu mogu vjerovati. Zar se to ne događa u životu svakog dana? Mi ne možemo uvijek iskusiti, a često ni shvatiti ono, što ipak prihvaćamo i moramo prihvatiti kao istinu. Ludo je govoriti: vjerujem samo ono, što vidim i razumijem. To ne bi bio više predmet vjere, nego iskustva. A zar može biti čovjek, pa ma kako bio učen, koji ne bi morao vjerovati nešto drugom čovjeku: Samo se životinje predaju samo svojim osjetilima. Mi ljudi vjerujemo povjesničaru, geografu, filozofu, astronomu, odvjetniku, profesoru, inžinjeru, učitelju, liječniku, učenjaku. U nama je živa svijest potrebe za vjerovanjem.

I neprestano prihvaćamo neshvatljive stvarnosti i obilno se njima služimo. Zar je moguće izreći, šta su u svojoj biti: svijetlo, zvuk, toplina, elektricitet, boja, električni val, život i td.?

A zar nije vjera međusobno pouzdanje i temelj naših obiteljskih i društvenih odnosa? Jao nama, kad nam se ne bi vjerovalo! Prijateljstvo, domaće ognjište i domovina bili bi razoreni, kad ne bi bilo vjere.

No, naše je pouzdanje čvršće, što je auktoritativnije svjedočanstvo, na kome se osniva. Evo, zato postaje logično davati naš pristanak vjerskim istinama, jer motiv kršć. vjere jest neprevarljivi auktoritet Boga, koji se objavljuje svojim stvorovima.

Ne samo da je naš čin vjere logičan, nego i naravan. Zaista ni jedna istina u vjerovanju ne napada razum ili se protivi zahtjevu savjesti, nego su sve u skladu s našom naravi. Samo neznalice mogu tvrditi, da su tajne naše svete vjere u protivnosti s temeljnim principima filozofije ili s apsolutnim podacima znanosti. Nadvisuju, istina, našu intelektualnu sposobnost, a to je razumljivo, jer Neizmjerni znade više od nas, nadvisuju našu sposobnost, prelaze granice našeg malog uma, ali ne sadrže nikakve stvarne protivnosti. Važnost je vjerovanja velika i odlučna. Objavljene istine su mnogobrojne i teško ih je sve poznavati. Dosta je poznavati temeljne istine naše vjere. Apostolsko vjerovanje donosi temeljne istine, koje su za kršćanina potrebne. Donosi ih zgodno raspoređene, da ih čovjek može lako naučiti i lako izreći. Vjernici su dužni izreći svoju vjeru. Vjerovanje im je sigurni vodić i nepromjenjivo pravilo. Po vjerovanju se samom dokazuje božansko porijeklo Crkve, jer apostoli kao ljudi ne bi mogli to ni zamisliti ni predložiti za vjerovanje rodu ljudskom, niti zapriječiti, da se kroz vjekove štogod ne izmijeni: kraljevstva propadaju, a vjerovanje ostaje!

Vjerovanje je naša dužnost: nameće se svima otkupljenima potrebna necessitate medii et praecepti za spasenje. Tu dužnost naglasio je sv. Pavao u pismu Hebrejima: Bez vjere se ne možemo sviđati Bogu, a sv. Augustin, dajući odjek nauke crkvenih otaca, veli, da je vjera temelj cijele naše moralne zgrade. Evo njegovih riječi: Domus Dei credendo fundatur, sperando errigitur, amando perficitur. Ova se zgrada temelji na vjeri, diže se na nadi, usavršuje u ljubavi. Ali još prije Pavla i Augustina Xt je zapovjedio svojim prijateljima, da propovijedaju Evanđelje: Samo tko uzvjeruje, spasit će se, a tko ne uzvjeruje, osudit će se!

IV. Naša dužnost. — Ta vjera, u kojoj su se isticali sveci, nameće nam neke obveze prema vjerovanju, koje ćemo svesti na tri: Vjerovanje treba poznavati, prakticirati i braniti.

Treba poznavati vjerovanje, jer inače kako možemo dati pristanak duha i srca. Treba ga proučavati. Crkva želi, da vjerovanje naučimo napamet. Crkva traži, da ga mole pripravnici za sv. Krst, da ga mole kumovi i kume. Da razumiju njegov smisao, jer inače je nemoguće učiniti čin vjere. Crkva traži, da se vjerovanje češće moli, a osobito u napasti, jer je to jaki štit u napasti, napose protiv nevjere. Vjerovanje se može proučavati iz knjiga ili iz žive riječi. Proučavati katekizam i Evanđelje. U tom će vam pomoći odgojitelji i svećenici.

Vjerovanje treba prakticirati. Čemu vjera bez djela? Ludo je tvrditi: ja sam katolik, ali ne prakticiram vjeru. To je isto, kad bi tko rekao: Imam dugova, ali ne ću, da ih platim! Imamo dekalog, imamo crkvene zapovijedi, imamo zapovijed ljubavi. To treba obdržavati, ako hoćemo biti na visini, ako ne ćemo obesčastiti naše dostojanstvo. ILI PROMIJENI IME ILI ŽIVOT!

Treba braniti vjerovanje. I uz cijenu gubitka prijateljstva, interesa i egzistencije. Kršćani su uvijek branili svoje vjerovanje. Mučenici su ga proslavili svojom krvlju. Mnogi su dali svoje živote za svoje vjerovanje. Evo jednog primjera: Toma Mor, kancelar engl. kralja Henrika VIII. u zatvoru je osuđen. K njemu dolazi njegova žena i njegovo 3 djece. Tragični razgovor. Žena bi htjela nagovoriti muža, da spasi život. Da zataji! On odgovara: Kako mogu zanijekati vjerovanje, izdati svoju vjeru! I poginuo je!

Branimo baštinu uzvišenih istina i pripravimo se, da pjevamo s Kristom, kome dugujemo neizmjerno blago vjere, Credo, himan naše ljubavi! Amen.

Vjerujem u Boga

(Putovi do spoznaje Boga. Objava Boga)

U nekom društvu povela se rasprava o Bogu. Jedni su bili za, a drugi protiv Boga. Ustane jedan mudrijaš i postavi pitanje: Ako Bog opstoji, zašto se On nije ljudima objavio, pa bi svi vjerovali u Njega. Inače mi ljudi ne znamo puta, koji vodi k Bogu. — U društvu se nalazio neki profesor, dobar katolik, koji je mnogo čitao o vjerskim pitanjima i on prihvati riječ: Zar vi, gospodine, ne znate, da se Bog na različite načine objavio ljudima? Zar vi ne znate, kako se dolazi do Boga? Zar vi ne znate putove, koji vode k Bogu? Vidim da ne znate, i evo ću vam ja ukratko pokazati četiri puta, gdje se Bog objavio ljudima.

1. Prva objava Božja nalazi se u sv. Pismu.
2. Druga objava Božja se očituje u prirodi, napose u svemiru.
3. Treća objava Božja se događa u ljudskoj duši.
4. A četvrta i konačna objava Božja će zasinuti kroz svu vječnost u nebu.

Braćo i sestre! Ja ću ove četiri misli razviti u današnjoj propovijedi.

1. Prva objava Božja nalazi se u sv. Pismu.

Sv. Pismo je riječ Božja. To je pismo iz neba, pisano prstom Božjim. Tu govori sam Bog. Tu se Bog objavljuje ljudima. Zato sv. Crkva čuva i časti sv. Pismo kao najveću svetinju. — Već na prvim stranicama sv. Pisma se objavlje Bog kao *Stvoritelj* neba i zemlje. U 6 dana stvori Bog nebo i zemlju i konačno čovjeka, muža i ženu, Adama i Evu. Tu je riješeno veliko pitanje: o postanku svijeta! Zato prvi članak vjere glasi: Vjerujem u Boga, Stvoritelja neba i zemlje.

U drugoj knjizi Mojsijevoj se objavljuje Bog kao: *Zakonodavac.* Na gori Sinaju predaje Bog Mojsiju svojih 10 Zapovijedi ili zakona života. Bog je naš zakonodavac i mi smo dužni živjeti prema Njegovim zapovijedima.

U Evanđelju se objavljuje Bog u punini svojoj: Bog je naš *nebeski Otac,* — Isus Krist je Sin Božji i naš *Spasitelj i Otkupitelj.* — Duh Sv. je treća Božanska osoba i ujedno naš *Posvetitelj.* — To je jezgra našeg vjerovanja koju crpimo iz objave Božje u sv. Pismu.

2. Druga objava Božja se očituje u prirodi, napose u svemiru.

Znate li kako izgleda taj naš svemir? Po danu ga obasjava sunce, a po noći mjesec i zvijezde. Dobro ste odgovorili. A znate li koliko ima u svemiru takvih sunaca i zvijezda? Na milijune milijuna! Samo u kumovskoj slami, vele učenjaci, da se vrte milijuni zvijezda kao milijuni pahuljica, kada pada snijeg, a takvih kumovskih slama je bezbroj u svemiru. Ali to nisu pahuljice snijega, nego gorostasi od kamenja ili su to divovske užarene kugle. Naša zemlja je patuljak spram sunca, koje je 1,300.000 puta veće od zemlje, a sunce je patuljak spram nekih zvijezda stajačica, kojih ima oko 300 milijuna, kako vele astronomi učenjaci. Čovjeka hvata vrtoglavica, kada to promatra. Pred tim veličanstvenim svemirom ne ostaje drugo, nego baciti se na koljena, veli glasoviti francuski učenjak Pasteur. — Ali gle čuda: U tom milijunskom svemiru vlada savršen red. Tamo nema zakašnjenja vlakova, niti sudara kamiona, niti su tamo prenatrpane i zakrčene ceste, jer svaka zvijezda i svaki planet ima svoj određeni put, svoju brzinu i svoj vozni red. — Ljudski duh leti kroz taj veličanstveni svemir i neprestano pita: Tko je stvorio te nebeske gorostase? Tko upravlja tim nebeskim vele-strojem? Tko je u svemiru zapovjednik? Tko je izračunao te zamršene nebeske putove i izradio u tančine vozni red nebeskim gorostasima. — Sva veličina i ljepota svemira, zakonitost, uređaj, divni red i harmonija svemira, jasno nam jav-

ljaju veliku objavu: Ima jedno neizmjerno, silno i mudro Biće nad nama, koje je sve stvorilo i milijune sićušnih, nevidljivih atoma sakupilo u nebeskim gorostasima, da od njih ne nastane kaos, nego kozmos, što znači: veličanstveni uređeni svijet i svemir. — To je objava Boga u svemiru! To isto čitamo i u našoj prirodi.

3. Treća objava Boga događa se u ljudskoj duši. Svi mi osjećamo u sebi neku višu i neodoljivu silu, koja se javlja ili kao zakonodavac ili kao sudac. To je naša savjest, glas Božji u duši. Tu se objavljuje Bog u našoj duši, i nitko se toj objavi Boga ukloniti ne može.

4. Četvrta objava Božja će zasjati kroz svu vječnost u nebu.

Tamo ćemo gledati Boga licem u lice, kako veli sv. Pavao. Ovdje na zemlji gledamo Boga u slici i zagonetci, a tamo u nebu ćemo gledati Boga kakav jest u svom veličanstvu i svetosti i mudrosti i pravednosti i dobroti. Za tim teži naša duša, da u gledanju Boga nađe svoj mir i svoje vječno blaženstvo. U nebu ćemo gledati sve ono, što sada vjerujemo.

II. Praktična primjena. 1) Bezboštvo nema nikakvog pozitivnog temelja, jer se Bog dovoljno objavio svijetu. 2) Bezbožnici su bez isprike, da Boga nisu mogli spoznati. 3) Katolici mogu biti potpuno sigurni u svoj Credo. Vjera nije maglovito maštanje, nego se osniva na objavi Boga.

Bog postoji

Najveće je životno pitanje: da li postoji Bog ili ne. O odgovoru na to pitanje, ovisi naš stav prema Njemu, sebi i bližnjemu. O tome ovisi naš životni nazor. O tome ovisi sveukupno ljudsko djelovanje.

Od najstarijih vremena (Demokrit, Epikur) pa sve do najnovijih bilo je ljudi, koji nisu priznavali da ima Bog. Jedni ga od njih duboko skrivaju na dnu srca i ponašaju se kao da Ga nema, ali nemaju za to nekih naročitih razloga. Ovi bi mogli s Feliksom Le Dantecom reći: „Toliko sam pametan da priznajem da ne vjerujem u Boga, jer sam ateist. To je jedini valjani razlog, koji mogu navesti za svoje bezboštvo“. Drugi, jako ih je malo, i teoretski brane to svoje mišljenje, bilo tvrdnjom da to nije moguće spoznati, bilo da su na svoj način došli do zaključka da Ga nema.

No ti svi, i oni teoretski i oni praktični, iščezavaju i danas pred onim velikim brojem ljudi, koji na bilo koji način, više ili manje istinit priznavaju da ima nad njima Bog, vrhovno Biće, koje je početak i svršetak sveukupnog njihova djelovanja i koje svojom Providnošću vodi čitav ovaj svijet.

Cicero, staro-rimski govornik i filozof napisao je: Tko je tako bezuman, te ne bi osjetio da ima bogova, kad uzdigne pogled k nebu? Potražimo li Ga i mi čitavom svojom dušom, svim svojim razumom, svojim srcem i savješću, sigurno ćemo Ga naći. Otkriva nam Ga:

Svjedočanstvo svih ljudi
Naš vlastiti razum i savjest
Svete Knjige.

I. Povjesničari i etnolozi ne mogu zanijekati činjenicu da su svi narodi, koji su do sada živjeli na pozornici svijeta, imali pojam o Bogu. I nekulturni: Australijanci, Afrikanci, Pigmejci; i stari kulturni: Asirci, Babilonci, Rimljani i Grci. I moderni narodi naših vremena svih kontinenata. Čime protumačiti tu činjenicu? Možda je to laž, u koju su ih zaveli kraljevi i svećenici? — Vjerovali su i oni! Možda je to neznanje? — Vjerovali su pametni i učeni ljudi starine i današnjice! Možda je pojam Boga stvorio strah? — Strah ne bi mogao stvoriti pojam o dobrome Bogu, Ocu, koji se brine za nas, a baš takav pojam o njemu imaju najprimitivniji narodi. — To je NARAVNA POTREBA LJUDSKOGA RAZUMA, koji traži ISTINU I STVARNOST.

II. Bog nam se objavio i po našem razumu. To je onaj naravni način, koji odgovara svakom čovjeku, pristupačan je svima, a zovemo ga naravnom božjom objavom. Bog je svoje ime zapisao na poseban način u ljudskom razumu i u ovom vidljivom svijetu, tako da nitko ne može reći, da to Ime nije znao ili mogao pročitati. Sv. Pavao to crta klasičnim riječima: „Jer što se može doznati o Bogu, očito je u njima; jer im se je Bog objavio. Jer što se na njemu ne može vidjeti, od postanja svijeta moglo se je saznati i vidjeti na stvorenjima i njegova vječna sila i božanstvo, te nemaju izgovora“ (Rim. 1, 19—20).

SAVJEST je glas Božji u nama. Može se ona utišavati, može se lošim odgojem i krivom naukom i iskriviti, ali se ne može zanijekati. Postoji u nama neki zakon, naravni zakon, prema kojemu se moraju ravnati svi naši čini. Tko ga je tamo stavio? Zar ljudi? — Oni pokušavaju da ga dokinu, ali ne uspijevaju. To je glas Onoga, koji sve vidi, koji je dio svoga vječnog zakona stavio čovjeku na srce, da Ga upozna.

RAZUM ljudski traži istinu. Ljudi su svijesni da je još nisu posve našli. Koliko je još ne riješenih problema, pa i u stvarima, koje su nam najbliže! Hoće li ljudski razum posjedovati kada svu istinu. Ovdje sigurno ne! Razum je traži, a ovdje je nema! Konačna istina je neovisna, različna, istinitija, nego ova na zemlji. Sve što razum spoznaje, sve je samo djelak istine, sve nam to na prirodni način objavljuje samu Istinu — Boga.

A tek naša VOLJA! Što da kažemo o njoj? — Glumac u Rimskom kazalištu reče jednom publici: reći ću vam sada, što vi mislite i želite. I odgovori: želite jeftino kupiti, a skupo prodati! Sveti Augustin na ovo nadodaje: nešto više svi vi želite: da budete sretni. To priznaje čak i Zola: „Neugasiva težnja za srećom pali čovjeka". Da li je već tko na svijetu toj svojoj težnji udovoljio? — Nije! Zar ga je ona uzalud palila? — Nije! Postići će je u dobru, koje je neovisno o svijetu, koje je jedino u stanju da umiri našu težnju, a to je Bog. On se dakle objavio u nama. Tražeći istinu i težeći za dobrom, mi svijesno ili nesvijesno tražimo Boga i u njemu tražimo svoje smirenje i spas. Ako su lažne ove dvije naše sposobnosti RAZUM i VOLJA, onda čovjek, tobože najsavršenije biće, postaje nesretniji od životinja, biljaka, pa i kamenja.

A što nam o Bogu govori vidljivi svijet? Pitajmo astronomiju, mineralogiju, fiziku, kemiju, botaniku, zoologiju, medicinu za njihove probleme, pravila i zakone, koje te znanosti proučavaju. Kakav je tu red! Kako se to sve stalno giba i mijenja! Kako svuda vladaju stalni prirodni zakoni! Zar je sve to slučaj? Zar je sve to bez nečije namisli? Zar sat na tornju slučajno ide i otkucava? Zar traktor u polju slučajno vuče plug, a lokomotiva vagone? Zar vlakovi slučajno dolaze u stanicu, zar su motori slučajno pali iz stratosfere? Ništa od toga nije slučajno. Svatko će Vam reći: to je djelo mohaničara i tehničara, pametnih i vrijednih ljudi. Pa zar je moguće onda zamisliti divni red svemira, divnu harmoniju na zemlji, savršenu građu ljudskoga tijela bez Boga, kao slijepu igru prirodnih sila u posebnim kombinacijama, stanovitog vremena i određenih okolnosti. Sokrat i Platon, ljudi zdravog razuma priznaju, da je potrebno zaključiti da sve to upravlja duh. Da Duh! Bog!

Promotrite sastav zraka: kisik, dušik, vodik . . .

Promotrite rijeke, vodene pare, kišu.

Promotrite cvijet i hrast. Kolika logika, kolika dosljednost.

Zavirite u geografiju i kozmografiju:

Zemlja prevali svoj put oko sunca za 365 d., 6 s., 9 m., i 9·31 s.

Mjesec prevali svoju stazu za 27 d., 7 s., 43 m. i 11·5 s.

I nema tu zakašnjenja ni sekunde. Kolike li točnosti!

Zar je razlog toga u samoj prirodi? Nikomu ne pada na pamet, da traži izvor i razlog djelovanja u topovskom metku, kad ga promatra kako leti prema cilju. Razumije se, da ga je netko ispalio i treba ga pronaći. To se, kažem, razumije! Ali, kada se radi o Božjim metcima, koji pogađaju u po cilja, onda, onda se to ne razumije. Onda to ne vrijedi! Za nas vrijedi. Mi priznajemo s velikim fizičarom Newton-om: Ovo divno uređenje sunca, planeta i kometa, ne može da bude, nego djelo jednoga razumnoga i Svemožnoga Bića. Priznajemo s Amperom: O kako je velik Bog! Blagoslivamo sa sv. Franjom Gospodina u svim njegovim djelima — vatri, vodi, suncu i mjesecu, jer nam sve to na naravni način objavljuje Boga.

Imajući sve to pred očima istinita je riječ sv. Augustina: da Boga niječe samo onaj, kojemu je stalo da ga nema, La Bryera, koji bezbošce naziva moralnim nakazama i konačno tužni prijekor proroka Izaije: Vo poznaje gospodara svojega i magarac jasle gospodara svojega. Samo Izrael ne poznaje, narod moj ne razumije. (Is. 1, 3).

III. Ali Bog se nije zadovoljio samo tom naravnom objavom preko svijeta i razuma. On je htio da Ga potpunije spoznamo. Htio je da ona djelomična spoznaja, o kojoj govori sv. Pavao, bude ipak potpunija. I zato se objavio u Starom i Novom Zavjetu. Znao je da ljudi nisu sposobni, barem kroz dulje vremena, sačuvati točno pojmove o jednomu Bogu. Nije li povijest Crkve najrječitiji primjer do kakvih je zabluda ljudski razum zaveo čovjeka, kojega je dokučio, u pitanjima, koja se odnose na njegovu narav i odnos prema nama. I zato svete Knjige govore o Njemu: od prve svoje stranice na kojoj piše: „Ja sam koji jesam" (Izl.), pa do posljednje: „Ja sam početak i svršetak" (Otkr.). Da bolje upoznamo Oca i Sina, Riječ silazi na zemlju. Zato je Krist propovijedao Evanđelje. Zato je snabdio svoju Crkvu nepogrješivim Učiteljstvom. Zato nam je ostavio svete Sakramente. Objavio nam je što nam priroda nije mogla otkriti:

Natprirodni vinograd: On je čokot, a mi smo loze

Natprirodno svijetlo: Ja sam svjetlost svijeta...

Natprirodni oganj: donio sam oganj na svijet...

Natprirodnu vodu: od koje ako tko pije, ne će...

Mi kršćani prihvaćamo i tu nadnaravnu objavu. Ona je za nas važnija nego ona naravna, jer je ona jedini put i način da nam Stvoritelj postane i Otac i da poslije smrti potpuno nestane zagonetke i da spoznamo Boga onako kakav jest. Da u tom uspijemo, dao nam je i uliveni dar vjere s milošću posvetnom. S tim darom mi računamo. Mi ga i čuvamo. On daje našem razumu i volji sposobnost, da naravna spoznaja postane i nadnaravna, da kršćanski vjerujemo, da po vjeri već na ovom svijetu počnemo unaprijed na neki način gledati Boga, dok nam to gledanje ne prijeđe, kada nestane vjere, poslije smrti u potpunu spoznaju istine i u vječno posjedovanje neizmjernog dobra — GOSPODINA BOGA. A m e n.

Nacrt propovijedi prigodom posvete Prečistom Srcu Marijinu.

Uvod: Blago narodu kome je Gospod njegov Bog i kome je Kraljica Majka Božja. Ovim riječima započeo je svoj govor Papa Pijo XII., kada je godine 1942. prigodom 25-godišnjice fatimskih ukazanja posvetio sv. Crkvu i cijeli ljudski rod Preč. Srcu Marijinu.

13. vjekova povijesti Hrvatskog naroda najbolje dokazuje, da smo i mi Hrvati Božji narod, jer je sva naša povijest povezana uz Boga, vjeru i Crkvu, a kult Majke Božje u našem narodu, koji je Mariju izabrao za svoju Kraljicu, bezbrojna Marijanska svetišta i prošteništa, pobožnosti, pjesme, svetkovine... najbolji su dokaz, da je Marija naša Kraljica.

Kako je bilo u našoj prošlosti, mi želimo da bude tako i u našoj budućnosti, zato se posvećujemo Preč. Srcu Marijinu.

I. O posveti Preč. Srcu Marijinu.

II. Što želimo ovom posvetom postići?

R a s p r a v a

I. O posveti Preč. Srcu Marijiuu.

1. Što znači posveta? Posveta je velika stvar! Tko se posveti jednoj stvari, živi, misli i radi samo za tu stvar. Govori se: otac se posvećuje samo svojoj obitelji, to znači: on misli na svoju obitelj, živi i radi za svoju obitelj, on hoće da napreduje u svakom pogledu. Ili, čuje se: On se posvetio znanosti, politici, diplomaciji, obrtu itd. To znači, taj ulaže sve svoje sile da postigne u tom području velike uspjehe. Posvetiti se Kristu, znači živjeti samo za Krista, za Njegovu proslavu i za Njegove interese. Posvetiti se Preč. S. M. znači sasvim se predati Mariji, staviti se sasvim pod Njezinu zaštitu. To je najljepši i najviši čin štovanja Bl. Dj. M. Čvrsto odlučujemo ostati uvijek uz Mariju, nikad se od Nje ne udaljiti, sve poduzimati, da Mariju i drugi štuju i da joj se sasvim posvete i predadu.

2. Pobožnost prema Preč. Srcu Marijinu. U početku bilo je pojedinačno!

a) Sv. Ivan Eudes početkom XVII. stoljeća najveći je apostol javnog širenja pobožnosti prema Preč. S. M. U tu svrhu je ustanovio dvije redovničke družbe: Sestre naše Gospe od Ljubavi i svećeničku: Družba Isusa i Marije. Osim toga razne bratovštine u čast Preč. S. M.

b) Posebne štovateljice jesu svetice: Sv. Mehtilda, Sv. Gertruda i sv. Brigita u 14. stoljeću, od koje se sačuvala molitva, koja ovako počima: O Djevice, kojoj nema jednake. Marijo preljubezna, ja štujem, ljubim i veličam sa svim svojim snagama Tvoje Srce.

c) Sv. Bernardin Sienski (1380-1444) nijedan svoj govor, koji je posvetio Gospi ne bi završio, a da posebno nije spomenuo Preč. S. M.

d) Sv. Ignacije L. (1941-1556). Od dana svoga obraćenja do smrti nosio je na srcu sliku Preč. S. M.

3. Fatimski poziv: Marija kod 3. i 4. ukazanja u Fatimi g. 1917. izričito traži da štujemo Njezino Preč. S. „Isus hoće ustanoviti u svijetu pobožnost Mojem Prečistom Srcu." — Mala Jacinta na smrtnom krevetu govori Luciji: Ja ću skoro u raj, ti ostaješ na zemlji da razglasiš, da Gospodin hoće u svijetu ustanoviti pobožnost Preč. S. M. Srce Isusovo hoće, da se s Njegovim ujedno štuje i Preč. S. M.... Bog hoće za spasenje grješnika ustanoviti u svijetu pobožnost Preč. S. M.

4. Zašto častiti posebno Preč. S. M. Marija je po odluci Božjoj po čistoj povlastici očuvana od istočnog grijeha, bez ikakvih svojih ličnih zasluga i bez Njezinog sudjelovanja. Naš razum i naše srce traže, da u našoj nebeskoj Majci slavimo i onu savršenu čistoću, koju je Ona sama čuvala i gajila ne samo u svom Tijelu nego i u svojim mislima, čustvima i željama, a to znači u Srcu. Čašćenje i pobožnost